

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันมีการทำประมงปูทะเลอย่างเกินกำลังโดยใช้อวนจมปู แร้วดักปู และลอบปูพับได้ ซึ่งเป็นเครื่องมือประมงที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นผลให้ปริมาณปูทะเลที่จับได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติ ลดน้อยลงเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ความต้องการปริมาณสัตว์น้ำของมนุษย์มีมากขึ้น แต่ความสามารถในการเจริญเติบโตและขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำลดลง ในขณะที่ปูทะเลที่จับได้มีขนาดเล็กและใช้เวลาในการทำประมงนานกว่าเดิมและปูทะเลขนาดต่างๆ จะถูกจับมาใช้ประโยชน์ทั้งหมด ทำให้ปูทะเลที่จับได้มีปริมาณลดลงและปูในธรรมชาติเจริญเติบโตไม่ทันตามความต้องการของชาวประมงและผู้บริโภค รวมทั้งการจับปูทะเลที่มีไข่นอกกระดอง ส่งผลให้ลูกปูทะเลขาดแหล่งประชากรในธรรมชาติ นอกเหนือจากนี้แล้ว การทำประมงอย่างเกินกำลังและขาดความรับผิดชอบ ส่งผลให้ปูทะเลมีแนวโน้มที่จะลดลงและมีจำนวนลดน้อยลงทุกปี

จากการเพิ่มขึ้นของประชากรในประเทศและการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ ก็ส่งผลกระทบต่อด้านการประมงเพราะเมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการอาหารในการดำรงชีวิตก็มีความต้องการมากขึ้นจึงมีการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการจับสัตว์น้ำให้มีปริมาณมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ อย่างไรก็ตามความรับผิดชอบในการทำประมงยังขาดความเอาใจใส่ต่อระบบนิเวศที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำซึ่งในปัจจุบันพบว่า นอกเหนือจากการจับสัตว์น้ำที่ผิดวิธีแล้ว การเสื่อมลงของระบบนิเวศนั้นก็ส่งผลโดยตรงต่อการลดลงของทรัพยากรสัตว์น้ำด้วย

ดังนั้นการศึกษากาการจัดการทรัพยากรปูทะเลแบบมีส่วนร่วมและปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการแพร่กระจายของปูทะเลจึงมีความสำคัญค่อนข้างมาก เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาศึกษาต่อไปและประยุกต์ใช้ในอนาคตและเกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อชุมชนประมงพื้นบ้านในเขตอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหารูปแบบการฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรปูทะเลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อศึกษาชีววิทยาบางประการของปูทะเล บริเวณอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษารูปแบบการฟื้นฟูและแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรปูทะเลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Action Research, PAR) ในบริเวณตำบลบ้านวันยาว เพื่อหาแนวคิดว่าร่วมกันในการจัดการทรัพยากรปูทะเลและ ศึกษาจำนวนชนิดของปูทะเล ค่าความสมบูรณ์เพศ การเจริญเติบโตของรังไข่ โดยใช้เครื่องมือประเมินงلوبัลแบบพับได้ และทำการออกสำรวจเป็นประจำทุกเดือนตลอดระยะเวลา 1 ปี เพื่อเก็บข้อมูลด้านชีววิทยาบางประการ และ รวมถึงการประเมินสถานะการทำประมงปูทะเล ในอำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่อยู่ภายใต้การประยุกต์วิธีการทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อตอบสนองการใช้ประโยชน์และการฟื้นฟูทรัพยากรประมงปูทะเล
2. สร้างกรอบและนโยบายแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อเข้าสู่กระบวนการจัดการทรัพยากรโดยชุมชนให้สอดคล้องกับการบริหารและการจัดการในระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงตลอดจนการกินคืออยู่ดีของชุมชน